

UNHCR
The UN Refugee Agency

ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΗΛΙΚΙΕΣ
6-9

ΟΔΗΓΟΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Βρείτε περισσότερο υλικό στη διεύθυνση: https://www.unhcr.org/gr/ekpaideutiko_yliko
© 2017 UNHCR

ΠΡΙΝ ΞΕΚΙΝΗΣΕΤΕ

Μια σημείωση σχετικά με τον σχεδιασμό του μαθήματος, αν έχετε μαθητές πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο ή μετανάστες.

Πριν ξεκινήσετε οποιαδήποτε δραστηριότητα με θέμα τους πρόσφυγες, το άσυλο, την εθνικότητα και τους μετανάστες, σκεφτείτε για λίγο τη σύνθεση της τάξης σας και αν υπάρχουν παιδιά από διαφορετικές χώρες καταγωγής. Μήπως κάποιος από τους μαθητές σας είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο ή ανιθαγενείς; Αν ναι, σκεφτείτε να μιλήσετε στους ίδιους και στους γονείς τους ανάλογα με την ηλικία τους.

Εφόσον είναι εφικτό, συμπεριλάβετε στη διάρκεια του μαθήματος ιδέες και θέματα που συζητήσατε με τους γονείς και τα παιδιά. Στο πλαίσιο κάποιας δραστηριότητας που έχετε σχεδιάσει, ζητήστε τους να μιλήσουν για αυτά τα θέματα, εφόσον έχουν δηλώσει ρητά ότι θα ήθελαν να μοιραστούν τις σκέψεις τους και να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις.

Οι ανιθαγενείς είναι άνθρωποι που δεν έχουν την ιθαγένεια καμίας χώρας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία της. Η ανιθαγένεια μπορεί να προκύψει σε πολλές και διάφορες περιπτώσεις. Για παράδειγμα, ορισμένες εθνοτικές ή θρησκευτικές ομάδες ενδεχομένως να μην αναγνωρίζονται ως πολίτες βάσει της εθνικής νομοθεσίας της εκάστοτε χώρας. Κάποια

παιδιά δεν γεννιούνται στη χώρα στην οποία οι γονείς τους θεωρούνται πολίτες και δεν μπορούν να αποκτήσουν ούτε την ιθαγένεια της χώρας των γονέων τους, ούτε της χώρας στην οποία γεννήθηκαν. Σε ορισμένες χώρες του κόσμου ισχύουν νόμοι που δεν επιτρέπουν στη μητέρα να μεταβιβάσει την ιθαγένειά της στα παιδιά της.

Οι ανιθαγενείς μπορεί να στερούνται την πρόσβαση σε βασικά δικαιώματα, όπως η εκπαίδευση, η ιατρική περίθαλψη, η απασχόληση, η ελεύθερη κυκλοφορία και άλλα. Χωρίς αυτά, συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες και απογοητεύσεις, καθώς δεν μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Χρειάζεται να είστε προσεκτικοί όταν χρησιμοποιείτε λέξεις όπως «χώρα» και «εθνικότητα», αν έχετε ανιθαγενή παιδιά στην τάξη σας. Αντ' αυτών των λέξεων, μπορείτε να χρησιμοποιείτε φράσεις όπως «το σπίτι σας» ή «η κουλτούρα σας». Επιπλέον, πολλοί άνθρωποι μπορεί να συγχέουν την εθνικότητά τους, δηλαδή το γεγονός ότι ανήκουν ιστορικά, πολιτισμικά, γλωσσικά κλπ. σε ένα έθνος, με την ιθαγένειά τους, δηλαδή τον νομικό δεσμό τους με μια χώρα. Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι έννοιες «ιθαγένεια» και «υπηκοότητα» είναι ταυτόσημες από νομικής απόψεως και υποδηλώνουν τον νομικό δεσμό ενός ατόμου με ένα κράτος¹.

¹ Βλ. σχετικό έγγραφο http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/eggr_f_82215_090713.pdf του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργείο Παιδείας: «Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον εννοιολογικό προσδιορισμό των όρων "ιθαγένεια", "υπηκοότητα" και "εθνικότητα", 9/7/2013».

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ακολουθούν κάποιες δραστηριότητες που μπορείτε να υλοποιήσετε στην τάξη σας, ώστε να συνδυάσετε τις πληροφορίες που έχουν συλλέξει οι μαθητές σχετικά με τους πρόσφυγες με βιωματικές δραστηριότητες πάνω στο θέμα.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

1

Τα παιδιά και οι οικογένειές τους έχουν την ευκαιρία να μάθουν πώς να συνυπάρχουν σε μια κοινότητα.

Οργανώστε μία φορά τον μήνα μια συνάντηση στον χώρο του σχολείου (π.χ. με αφορμή ένα κοινό πρωινό γεύμα), στην οποία θα συμμετέχουν δάσκαλοι, γονείς οικογενειών προσφύγων που ήρθαν πρόσφατα στη χώρα και η ευρύτερη σχολική κοινότητα.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

2

Κατανόηση του πόσο δύσκολο είναι να είσαι καινούριος σε ένα σχολείο

Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν τα παιδιά ότι η ένταξη σε ένα νέο σχολικό και πολιτισμικό περιβάλλον δεν είναι εύκολη για τα παιδιά που έχουν φτάσει μόλις στη χώρα.

Βήμα 1: Ζητήστε από τους μαθητές να επιλέξουν σε ποια θέματα πιθανόν να χρειάζονταν βοήθεια τα νέα παιδιά στο σχολείο. Για παράδειγμα, τι κάνετε όταν έρχεστε το πρωί στην τάξη, τι κάνετε την ώρα του διαλείμματος, τι πρέπει να φέρνετε μαζί σας στο σχολείο, κλπ.

Βήμα 2: Τα παιδιά μπορούν να συντάξουν για τους νέους συμμαθητές τους έναν οδηγό με εικόνες και πληροφορίες σχετικά με το καινούριο τους σχολείο και τη νέα τους τάξη.

Ενθαρρύνετε τα παιδιά να σκεφτούν ιδέες και τρόπους για να γίνει ο οδηγός που συνέταξαν προσβάσιμος και στα παιδιά που μόλις έφτασαν στη χώρα και δεν έχουν μάθει ακόμα να μιλούν ελληνικά.

Προτεινόμενο κλείσιμο της συζήτησης – «Η αλλαγή σχολικού περιβάλλοντος μπορεί να είναι δύσκολη για κάθε παιδί. Είναι ωραίο που σκεφτήκατε τρόπους για να βοηθήσετε τους νέους σας συμμαθητές να νιώσουν καλύτερα στο νέο τους σχολείο. Σας ευχαριστώ που μοιραστήκατε στην τάξη τις όμορφες ιδέες σας.»

3

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Συνεργασία στο πλαίσιο μιας ομάδας

Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν οι μαθητές ότι είναι σημαντική η συνεργασία και η συμβολή όλων προκειμένου να δημιουργήσουν κάτι συλλογικά.

Οργανώστε μια ομαδική δραστηριότητα ή δημιουργείστε κάτι με τη συμμετοχή όλων των μαθητών της τάξης που μπορείτε στη συνέχεια να το μοιραστείτε με την κοινότητα, τους γονείς και άλλες τάξεις και σχολεία.

Ιδέες για ομαδικές δράσεις:

Παράδειγμα 1: Δημιουργία και διοργάνωση έκθεσης

Παράδειγμα 2: Χορευτική ή θεατρική παράσταση

Παράδειγμα 3: Απαγγελία ποιημάτων

Παράδειγμα 4: Δημιουργία μιας εφημερίδας με τα νέα του σχολείου

Μπορείτε επίσης να αποφασίσετε να γράψετε μια ιστορία ή ένα βιβλίο με εικόνες που να αφηγούνται μια ιστορία. Οι ιστορίες μπορεί να αφορούν προσωπικές εμπειρίες ή πράγματα που έχουν μάθει οι μαθητές για τις εμπειρίες των παιδιών προσφύγων κατά την προσαρμογή τους στο καινούριο σχολείο ή την κοινότητά τους. Το βιβλίο μπορεί να δωριστεί στη σχολική βιβλιοθήκη ή σε μια τοπική βιβλιοθήκη. Κάθε παιδί μπορεί να πάρει ένα αντίτυπο.

Προτεινόμενο κλείσιμο της συζήτησης – *«Η δραστηριότητα ήταν πολύ όμορφη και συνέβαλαν όλοι. Ήταν ένας πολύτιμος τρόπος για να μάθουμε πόσο σημαντική είναι η συμβολή όλων»*

4

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Ευκαιρίες συνύπαρξης στην κοινότητα

Διοργανώστε μια απογευματινή εκδήλωση υποδοχής ή ένα πρόγευμα μία φορά τον μήνα για τα καινούρια παιδιά στο σχολείο με παιχνίδια που προσφέρουν ευκαιρίες αλληλεπίδρασης μεταξύ των μελών της κοινότητας. Τα παιδιά μπορούν να επιλέξουν τα παιχνίδια που θέλουν να παίξουν, να ετοιμάσουν φαγητό και αναψυκτικά ή να τραγουδήσουν ένα τραγούδι υποδοχής.

5

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Ευαισθητοποίηση για την κατάσταση που βιώνουν τα παιδιά πρόσφυγες που μόλις έφθασαν στη χώρα

Οι μαθητές μπορούν να γράψουν ένα γράμμα σε παιδιά πρόσφυγες που έχουν φτάσει πρόσφατα στη χώρα, στο οποίο θα τους περιγράφουν τι να περιμένουν την πρώτη εβδομάδα ή τον πρώτο μήνα στο σχολείο (π.χ. κάποια προγραμματισμένη εκπαιδευτική επίσκεψη, σχολική αργία, θεατρική παράσταση, δραστηριότητες εντός του σχολείου, κ.ά.). Τα γράμματα μπορούν να μεταφραστούν στη μητρική γλώσσα των παιδιών.

Προτεινόμενο κλείσιμο της συζήτησης – *«Σας ευχαριστώ που γράψατε αυτά τα γράμματα στους μαθητές που μόλις ήρθαν στη χώρα. Είναι σημαντικό να σκεφτόμαστε τη θέση στην οποία βρίσκονται οι άλλοι άνθρωποι»*

6

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Κατανόηση της κατάστασης που βιώνουν τα παιδιά που ζητούν άσυλο στη χώρα

Κάποιες δομές φιλοξενίας, οργανώσεις ή δίκτυα στήριξης μπορεί να προσφέρουν τη δυνατότητα ενημέρωσης σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης ασύλου στη χώρα.

Βήμα 1: Κάντε μια αναζήτηση στο Διαδίκτυο ή επικοινωνήστε με κάποια συγκεκριμένη ομάδα, φορέα ή δομή υποδοχής. Ζητήστε να μάθετε πληροφορίες για το πλαίσιο λειτουργίας των δομών φιλοξενίας και τη διαδικασία χορήγησης ασύλου.

Βήμα 2: Ανάλογα με τη διαθεσιμότητα, θα μπορούσατε να ζητήσετε από τον εκπρόσωπο κάποιου φορέα να επισκεφθεί την τάξη ή το σχολείο, για να ενημερώσει και να συζητήσει με τους μαθητές σχετικά με θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες.

Μπορείτε επίσης να εξετάσετε την πιθανότητα επικοινωνίας με συνομήλικους πρόσφυγες, για παράδειγμα, είτε μέσω αλληλογραφίας είτε διοργανώνοντας έναν ποδοσφαιρικό αγώνα ή κάποια άλλη ψυχαγωγική δραστηριότητα.

Βήμα 3: Εξετάστε τις επιλογές που υπάρχουν στην περιοχή σας, ώστε οι μαθητές σας να έρθουν σε επαφή και να ακούσουν τις εμπειρίες παιδιών προσφύγων που πηγαίνουν σχολείο και έχουν ζητήσει άσυλο στη χώρα, π.χ. διοργανώστε μια επίσκεψη σε έναν ξενώνα φιλοξενίας ασυνόδευτων παιδιών.

Προτεινόμενο κλείσιμο της συζήτησης – *«Σας ευχαριστώ όλους για τη συμμετοχή σας σε αυτή την επίσκεψη/δραστηριότητα»*

7

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

**Προσφορά βοήθειας
σε όσους τη χρειάζονται**

Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν οι μαθητές ότι κάποια παιδιά μπορεί να έχουν ανάγκη ψυχοκοινωνικής ή άλλης υποστήριξης, στην κάλυψη της οποίας μπορούμε να συμβάλουμε.

Επικοινωνήστε με κάποιον φορέα ή τοπική οργάνωση που βοηθά τους πρόσφυγες στην περιοχή και ρωτήστε πώς θα μπορούσε το σχολείο να συμβάλει στο έργο του. Μπορείτε να συζητήσετε με τα παιδιά ιδέες για δράση και να διοργανώσετε ανάλογα ένα εργαστήριο μαγειρικής, bazaar βιβλίων ή κάποια άλλη εκδήλωση στον χώρο του σχολείου. Προσκαλέστε γειτονικά σχολεία και τους γονείς των μαθητών ενημερώνοντάς τους πως τα έσοδα από την εκδήλωση ή ό,τι βοήθεια συλλεχθεί σε είδος θα προσφερθεί στον φορέα με τον οποία επικοινωνήσατε.

Προτεινόμενο κλείσιμο της συζήτησης – *«Σας ευχαριστώ όλους που συμβάλατε ώστε να πραγματοποιηθεί αυτή η δραστηριότητα»*

8

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Επικοινωνία οικογένειας, κοινότητας και σχολείου

Η συμμετοχή των οικογενειών των μαθητών στις δραστηριότητες της τάξης είναι ένας ωραίος τρόπος για να κατανοήσουν τα παιδιά πόσο πολυπολιτισμική και ενδιαφέρουσα είναι η ομάδα τους.

Καλέστε τους γονείς να προτείνουν ιδέες για κάποια ημερήσια δραστηριότητα που θα αναδεικνύει με θετικό τρόπο τις πολιτισμικές διαφορές, όπως εκδηλώσεις μαγειρικής ή καλλιτεχνικές δραστηριότητες. Κάντε έναν κύκλο για να συζητήσετε με τα παιδιά τις ιδέες των γονιών τους, για να διαπιστώσετε ποιες από αυτές θα τους ενδιέφερε περισσότερο να υλοποιήσουν.

Προτεινόμενο κλείσιμο της συζήτησης – *«Σας ευχαριστώ όλους, γονείς και παιδιά, για τη συμμετοχή σας».*

Βρείτε περισσότερο υλικό στη διεύθυνση:
https://www.unhcr.org/gr/ekpaideutiko_yliko

Το εκπαιδευτικό υλικό αναπτύχθηκε
από τη Mialy Dermish με τη συμβολή της Laetitia Lemaistre.

Προσαρμογή στα ελληνικά:
Αντιπροσωπεία της Υ.Α. στην Ελλάδα

Επιμέλεια κειμένου: Κώστας Κωνσταντίνου

© 2017 UNHCR